

XXVI Premi de
Pintura
Ciutat d'Algemesí

20

20

XXVI PREMI DE PINTURA

<<CIUTAT D'ALGEMESÍ>>

2020

**EXCM.AJUNTAMENT D'ALGEMESÍ
SALA D'EXPOSICIONS MUNICIPAL CASINO LLIBERAL**

Alcaldesa d'Algemesí
Marta Trenzano

Regidor de Cultura
Pere Blanco

Tècnica de Cultura
Inma Trull

Gestor d'Exposicions
Àlex Villar

Coordinació i Muntatge
Fashion & Art Projects
Ferran Miró

Disseny Gràfic
Óscar Vázquez Chambó

Imprempta
Gráficas Papallona

Edita
Ajuntament d'Algemesí

ISBN
978-84-09-27007-1
Depòsit Legal
V-21-2021

Col·laboren
SARC Diputació de València
Departament Història de l'Art I ADEIT
Fashion&Art Projects

**XXVI PREMI DE PINTURA
<< CIUTAT D'ALGEMESÍ >>**

JURAT

Presidenta
Marta Trenzano
Alcaldesa d'Algemesí

Vocal
Pere Blanco
Regidor de Cultura

JURAT TÈCNIC AVALUADOR

Rafael Armengol
Pintor

Pilar Tébar
Crítica d'art i professora UNED

Josep Esteve Adam
Pintor

Isabel Tejeda
Crítica d'art i professora Universitat
de Múrcia

José María Yturralde
Premi Nacional de Belles Arts 2020

11 de desembre de 2020

ÍNDEX

Marta Trenzano <i>Ara més que mai</i>	6
Pere Blanco <i>Art i resistència en temps de pandèmia</i>	7
Alejandro Villar <i>Un relat continu d'art i democràcia</i>	8
Catàleg d'obres finalistes	13
Textos en castellà	45

ARA MÉS QUE MAI

En aquests mesos hem fet front a situacions terribles de la manera més eficaç i taxativa possible, intentant que la nova normalitat es mantinguera en la nostra Sala d'Exposicions, com un espai segur ateses les normatives. Per això, el nostre XXVI Premi de Pintura ha sigut organitzat i hem tingut l'ocasió de fer costat a l'art contemporani un any més amb una magnífica exposició de les obres finalistes. Una oportunitat única per a gaudir de les tendències més significatives de la pintura actual.

Un jurat de luxe ha sigut l'encarregat de seleccionar trenta-una obres que es presenten en aquest catàleg i en el muntatge d'una exposició temporalment tancada pel moment cruel d'aquesta tercera onada, que ens ha obligat a prémer el botó de pausa en el relat continu de la programació de la nostra sala.

Tot està preparat. Les obres estan situades al lloc precís, en harmonia amb el conjunt, a l'espera que aquest virus s'aplaque i puguem tornar a obrir el nostre espai dedicat a les arts visuals, que s'ha guanyat per dret propi un lloc destacat en el circuit expositiu de la Comunitat Valenciana.

El nostre certamen compleix vint-i-sis edicions i s'ha dut a terme amb l'esforç, la dedicació i l'afecte del nostre equip de Cultura, que continua apostant perquè Algemesí siga sinònim de Patrimoni Immaterial i Cultura Contemporània, amb majúscules. Estem convençuts que el caràcter democràtic i progressista d'una ciutat es mesura pel seu suport a la cultura. Un suport que integra múltiples formes d'expressió, des del compromís a la conservació i difusió de les seues tradicions al paper actiu en el desenvolupament de la creació i les arts contemporànies.

Per això, ara més que mai, és el moment de donar la talla i, després del parèntesi d'aquesta situació, podrem tornar a visitar els nostres espais culturals. I ho farem amb les mascaretes, mantenint la distància de seguretat, amb la presa de temperatura per a accedir-hi i amb el límit d'aforament. Complirem amb tot per a gaudir d'aquesta extraordinària exposició que es resumeix en aquesta publicació.

Vull donar les gràcies als quasi tres-cents artistes que han presentat les seues obres, als membres del jurat, a l'equip de Cultura, i la meua enhorabona als trenta-un finalistes, als tres accèssits i al guanyador, Josep Tornero. Amb vosaltres queda clar que l'art és una de les vies més efectives per a reflectir l'esperit de cada temps i combatre els entrebancs i els canvis. Ara més que mai.

Marta Trenzano.
Alcaldessa d'Algemesí.

ART I RESISTÈNCIA EN TEMPS DE PANDÈMIA

De les moltes anècdotes que hem viscut en la història del nostre Premi de Pintura, aquesta XXVI edició és una de les més especials per les amargues circumstàncies que estem vivint, que s'acarnissen de manera especial amb la cultura i l'art. És la primera edició convocada en estat d'alarma, amb les conseqüències d'una pandèmia que desemboca en una tercera onada, agressiva i cruel.

En aquest context la cultura d'Algemesí s'ha mostrat implacable, a peu de canó, mantenint l'activitat expositiva de la nostra Sala d'Exposicions, un espai segur amb totes les mesures de prevenció necessàries per a complir amb la nostra cita amb l'art contemporani. Per contra, la XXVI edició del Premi de Pintura ha batut el rècord d'obres presentades en la seua fase on line, fregant les tres-centes candidatures.

El jurat d'aquesta edició —constituït pels artistes Esteve Adam, Rafael Armengol i José María Yturralde, recent guardonat amb el Premi Nacional de Belles Arts, i les professores d'universitat i crítiques d'art, Pilar Tébar i Isabel Tejada— han tingut l'àrdua tasca de seleccionar trenta-una obres per a ser examinades en sala. D'aquestes, normalment només vint en són finalistes per a la seua exposició, però enguany, de manera excepcional i per a prendre energia de la bellesa i el talent, el jurat va decidir de manera unànime que les trenta-una passaren directament a ser finalistes, per dret propi, per la seua qualitat i originalitat, i premiar a més l'esforç dels artistes a l'hora d'enviar les seues obres a Algemesí en un context tan crític per a les indústries culturals.

Així que gaudim d'una exposició que se n'ix dels criteris museogràfics habituals en el nostre espai, però aquesta alteració és compensada per la presència rotunda de les obres que troben el lloc expositiu ideal. I ho hem aconseguit combinant formats, buscant contrastos entre els negres dominants en el conjunt de tonalitats de les obres i els brots cromàtics de colors purs en algunes, que ens donen un contrapunt necessari en l'equilibri buscat i confirmen el nostre lema: «art i resistència en temps de pandèmia».

Pere Blanco.
Regidor de Cultura

EL PREMI DE PINTURA «CIUTAT D'ALGEMESÍ»: UN RELAT CONTINU D'ART I DEMOCRÀCIA

UNA BREU HISTÒRIA DE QUATRE DÈCADES

La història del Premi de Pintura «Ciutat d'Algemesí» està estretament unida a la conquesta de la llibertat i a la consolidació de la democràcia a la nostra ciutat, després de la transició. En 1980 es convoca la primera edició del Certamen Nacional de Pintura «Ciutat d'Algemesí», impulsat pel cercle artístic d'Algemesí, liderat per Leonardo Borràs, que tenia diversos objectius: donar suport a la creació contemporània —com van fer diversos ajuntaments de la Ribera per a consolidar el caràcter progressista i d'identitat valenciana dels governs municipals— i subratllar el pes de la pintura en l'educació estètica de la ciutadania i el seu paper en el desenvolupament de la cultura al mateix temps que s'anava generant una col·lecció pública d'art.

Aquesta primera etapa del certamen va durar fins al 1987, i van ser premiats noms tan significatius de la pintura valenciana com ara Adrià Pina, Enric Solbes, Enric Banyuls, Esteve Adam, Pellicer Pla o Silvia Castell, entre d'altres. Després d'un parèntesi de quasi quinze anys, en 2003 va començar la segona etapa de vida —que he tingut l'honor de coordinar— i en la qual el nostre premi adquireix una projecció europea sota el títol Premi de Pintura «Ciutat d'Algemesí», i que s'ha consolidat com una de les convocatòries de pintura més important a escala estatal. Enguany ha complert la 26a edició que ha batut rècords de participació malgrat la difícil situació que viuen les arts i la cultura en aquests temps de pandèmia.

En aquesta segona etapa Algemesí ha premiat, entre d'altres, les obres de Pérez Esteban, Juan Vilches, Sergio Luna, Miguel García Cano, Oliver Johnson, Juan Cuéllar, Mónica Dixon, Pablo Bellot, Moisés Mahíques, David Pellicer, Javier Palacios, Salvador Ribes, Pedro Peña, Tomás Mendoza, Joan Martínez, Àlex Marco i, en aquesta edició, Josep Tornero.

Un repertori d'identitats pròpies en la creació contemporània, de tendències diferents en concepte i forma de la pintura, de trajectòries disperses, però de qualitat sòlida i presència en el circuit de l'art. Per a molts, el premi va ser un estímul, un impuls en la seua carrera; per a uns altres, representa el reconeixement al seu esforç i talent, com un preuat esglaió en l'escalada de mèrits de la seua vida.

Però no sols ells, tots les artistes que s'han presentat en aquestes vint-i-sis edicions del nostre premi, tots els finalistes que han format part de les exposicions amb les quals cada any obrim el nostre programa de cultura, tots ells, formen part del relat de la història del premi de la nostra ciutat i han contribuït al fet que Algemesí siga, a més de patrimoni de la humanitat, sinònim d'art i cultura contemporània.

Però, sense dubte, el reconeixement del nostre premi en els circuits de l'art es deu al prestigi dels membres del jurat, garantia d'objectivitat i bon criteri, que cada any s'han anat renovant amb noms "icònics" de la pintura, la crítica d'art o de la gestió museogràfica actual. Amb el suport constant de Josep Esteve Adam, hem pogut portar a Algemesí artistes de la talla d'Antonio López, Joan Genovés, Joaquín Michavila, Rafael Armengol, Eugenio Ampudia, José María Yturralde, OukaLeele, Empar Cubells, Cuqui Guillén, Natividad Navalón, José Manuel Ciria, Darío Basso entre altres grans figures de l'art contemporani. Així com crítics i gestors de museus com Juan Manuel Bonet, José Miguel Cortés, Fernando Castro Flórez, Román de la Calle, Felipe Garín, José Luís Pérez Pont, Ángela Montesinos, Pilar Tébar, Isabel Tejada, Ester Alba o Marisol Salanova.

Gràcies a ells, Algemesí compta en l'actualitat amb una col·lecció museogràfica pública de primer ordre, pròpia d'una ciutat que ha crescut en valors democràtics, en diversitat, igualtat i en projecció internacional a través de la seua cultura, al mateix temps que ho feia el seu premi de pintura.

CRÒNICA I CRÍTICA DEL XXVI PREMI DE PINTURA «CIUTAT D'ALGEMESÍ»

El jurat de la XXVI edició —compost pels artistes Esteve Adam, Rafael Armengol i José María Yturralde, recent guardonat amb el Premi Nacional de Belles Arts, i les professores d'universitat i crítiques d'art, Pilar Tébar i Isabel Tejeda— va decidir de manera unànime que—com a mesura extraordinària en aquests temps de lluita i esforç de l'art contra les conseqüències de la pandèmia— les trenta-una obres seleccionades de manera telemàtica foren considerades com a finalistes i exposades de manera conjunta. Mai la Sala ha lluït amb tanta rotunditat, habilitant noves perspectives, punts de visió inèdits a tres altures que ens permet plantejar un itinerari visual integrat i coherent amb la mirada. La planta baixa presenta pintures penjades a doble nivell als grans murs laterals i es completa amb la segona planta o entresolat. Allí habiten les preuades obres protagonistes del relat de trenta-un artistes, que ja formen part de la història d'aquest premi en una edició tan sentida i inoblidable.

Passejar per la sala és trobar-nos amb trenta-una formes exquisides de declinar la pintura en termes abstractes o de concreció figurativa, que demostren la vigència de la pintura en el context de les arts visuals contemporànies. Les seues possibilitats d'expansió o recerca són múltiples, concordes amb la personalitat i amb les línies d'investigació dels seus autors, traçant camins tangents o juxtaposats, però que convergeixen en la constatació de la pintura com a llenguatge universal.

Una primera ullada al conjunt és suficient per a rebre un missatge de contenció, d'economia de mitjans en els autors per a expressar amb subtilesa la angoixa de l'actualitat, temps de dolor i incertesa que es plasma en un elegant i silenciós negre dominant, en les tonalitats fosques, verdes, marrons o grises, amb contrapunts d'algun vigor cromàtic o fosos en blanc.

Comencem per la impactant i refinada excel·lència clàssica de *Resilient 29*, un rostre clivellat de Venus sobre fons negre amb el qual Fernando Jiménez s'endinsa en el sempre emocionant joc del *d'après*, portant-nos l'autoritat d'allò clàssic al debat de l'estètica contemporània. Junt amb aquesta, la geometria *Op-Art* en blanc i negre de l'*Eco XV* de Miguel Hernández: les perfectes franges horitzontals ens dirigeixen cap a una llum tubular central, quasi màgica, com una porta cap a una altra dimensió d'abstracció geomètrica. Unes línies que en l'obra *Horitzó de límits* de Vicente Gómez van adquirint un moviment progressiu, un batec dibuixístic, estratigràfic i sorprenent que evoluciona de l'objectivitat de les franges negres a l'emoció de les textures superiors. La mirada és l'eix vertebrador del *Lázarus* de Melchor Balsera: de la foscor emergeix un expressiu rostre —amb un gest de convulsió i dolor— a través de les reticles de capes superposades de malla metàl·lica. El rostre no està, només es genera en la nostra retina. L'ull també deambula per les textures suggeridores d'un teló de fons en negre de sentiments en *Escrits des del silenci* de Miguel Ángel Maestre, d'on sorgeixen, a partir de les tècniques de reserves, lletres i gargots gràfics blancs, que una vegada van ser escrites pel seu pare, malalt d'Alzheimer, tractant de reptar l'oblit. Una abstracció rica, derivada del cubisme sintètic, ens porta Ángel Celada, que integra línies, fragments, símbols, collage, geometria, però també textures en harmonia cromàtica de grisos i roses.

Arriba els contrapunt cromàtic. *Strips after Richter 10* de Tomás Pariente és una successió de línies de colors purs so-

El jurat delibera davant de les obres del XXVI Premi de Pintura Ciutat d'Algemesí.

bre llistons de fusta en relleu, que crea un efecte de vibració i moviment en funció de la posició de l'espectador. De nou la mirada és protagonista d'un fenomen pictòric. En aquesta dinàmica d'aposta per l'efecte òptic està *No signalfound* de Manel Izquierdo, una distorsió dels colors llum, de la imatge analògica traslladada a l'acrílic sobre fusta. I seguim per a fer *El Salt a la Llibertat* de Tomás Sivera, un perfecte impuls cap arrere del cos, creat a partir de tècniques mixtes que integren la pintura, el fum i laques; que ens anima al canvi, a la valentia i al risc.

Amb aquest, saltem a la nova dimensió del paisatge en la pintura contemporània que obrim amb la configuració purista, quasi metafísica, de l'horta valenciana de Toni Roig. El seu *Flash of light in the house* integra les línies geomètriques de l'arquitectura rural i els eixos de simetria marcats per la llum en la foscor. La perspectiva és el centre d'investigació de Rafael de Corral que, en *Resiliència II*, altera el punt de vista de l'espectador amb una arquitectura de ciment que s'obri al cel i permet uns matisos cromàtics verds, blaus i grisos que introdueixen el gest en la racionalitat dominant.

Aquest ritme de colors foscos l'observem també en *Enrenou urbà* de Marlén Ramos, una cartografia de carrers i avingudes al voltant d'una glorieta central, composta a partir d'acrílic i cintes de cotó, que converteixen el llenç en una metàfora visual del teixit urbà. En canvi, Cristina Gamón en *Umbrals* s'endinsa en la indefinició d'una imatge cel·lular, microscòpica o subaquàtica, usant el rastre del moviment del pigment sobre el metacrilat. El joc òptic continua permetent veure l'estructura del bastidor en la part superior reptant-nos a descobrir si és realitat o simulacre.

Jorge Llopis insisteix en el dilema amb El límit de la percepció, confiant en el nostre ull a l'hora de veure un paisatge sinuós de pujols i monticles orogràfics en blanc i negre en els arrabassats traços indefinits de tinta, oli, grafit i resina. Per altra banda, José María Sánchez fa el mateix en *Greenhouse* amb l'aquarel·la com a tècnica decisiva per a jugar entre les pinzellades translúcides de verds, grisos i marrons, que suggereixen un paisatge natural de terra i aigua sobre el blanc tacat del paper. Una volta de rosca cap a l'informalisme gestual, ric en textures i taques el trobem en *Primavera grisa* de José Luís Ortega, que aconsegueix un ric efecte matèric a partir de la conjugació del gris, negre i verd sobre fusta i paper de seda.

El paisatge fragmentat emergeix sense subterfugis en *Reinici* d'Ana Sánchez que, amb les pinzellades de verd, gris i blanc, recrea l'efecte vibràtil i sonor d'unes branques i canyes solcades pel curs d'un xicotet rierol, com si després del silenci es reiniciara la vida. La naturalesa sembla conquerir—aparentment— el realisme perfecte, fotogràfic i inquietant, en *l'Infern esmenat* de Pedro José Hernández. Imatge dual de contrastos, en una cerca de similitud i deferències, de repetició i reflex d'un paisatge il·lusori o real. En aquest camí ens trobem a *Ayala conversant amb Magritte* de Luis Miguel Gómez, un paisatge dins del paisatge, en què el present, subratllat per la presència de la figura de la pintora, interactua amb el passat conjugant el surrealisme de Magritte amb un nou realisme màgic. La figuració prossegueix en la ironia visual de *Cita en la perruqueria d'Apol·lo* de Pedro Pablo Cuadra, una perfecta imatge pintada en oli procedent de la fotografia i del *mass media*, en blanc i negre, que ens remet a la societat de consum i a la carrera espacial en la guerra freda. Un gir cap a l'efecte digital l'exerceix Rosana Martos en les seues *Anònimes submergides XVII*, que trasllada a l'acrílic sobre llenç els efectes d'una inspiradora imatge subaquàtica de la qual es desprén la reivindicació de la dona que lluita i emergeix de l'aigua. En aquest context feminista trobem la Màquina de Lucía Hervás, que treballa el tema de la dona i la memòria en una composició de tintes planes i fils que uneixen emocions, fets i realitats. El cos de la dona, arma de lluita i protesta, és el tema de *Bariloche* de María Carbonell, que va més enllà del nu en les seues composicions que combinen el realisme de procedència fotogràfica i els tocs d'esprai sobre un paisatge nevat desconcertant. El ressò de la tradició clàssica del nu es manifesta en *Até* de Francisco Salas que aporta els seus trets de dibuix i transparències al perfil del pit nu de la dona, sobre fons marró en un fructífer joc de llums.

Prenem el *CT2001* de Juan Carlos Forner, Jugador de pintura, com un parèntesi conceptual entre la pintura i l'acció performativa, en confinar el pigment en bosses de plàstic. La seua disposició ritmada conforma una composició que evoluciona en tonalitats blaves i verdes; els seus grumolls i clars generen matisos traslluïts que evocuen paisatges.

L'abstracció gestual i expressiva pura ens arriba de la mà de Perceval Graells i Carlos Herráiz. La primera és una simfonia en blanc i gris de pinzellades gruixudes sobre veladures trencades pel roig dels fils de cotó cosits, justificades temàticament sota el títol *Cosint ferides II*. Mentrestant, l'evocació poètica del segon s'endinsa en la foscor a través de capes superposades de textures en blanc, que emergeixen de manera tenebrista d'un fons d'emoció en *No als teus ulls, a la teua mirada li corren llàgrimes*. Tots dos, impactants i profunds.

Aquest ha sigut un viatge proposat pel jurat a través d'abstraccions, expressionismes, geometries, jocs òptics, realismes, reformulacions del paisatge, de la tradició i de la imatge fotogràfica i, per descomptat, amb la presència de la reivindicació de la dona en l'art.

Una valoració especial entre les trenta-una obres finalistes han merescut els accèssits d'aquesta edició, que es concreten en tres línies sòlides d'investigació de tres grans artistes. Comencem per S/T, *Una deconstrucció publicitària que crea una nova imatge que mescla l'anatomia i l'oníric*. És la imatge fragmentada i híbrida de Jesús Tejero (Madrid, 1973), que com el seu títol indica sembla descompondre referents publicitaris per a emergir en una realitat recomposta de trossos de pintura rutilant i de significats nous.

La rugositat del mur de la paret aspra del ciment és el mitjà artístic creat per Keke Vilabelda (València, 1986), en el qual l'argamassa deixa de ser suport per a convertir-se en obra en si. La irregularitat que integra l'algeps i les tintes tan efectives en *Crackinglayers* transcendeix la plasticitat en evocar fragments de murs urbans, històries superposades de realitats en capes i taques.

La multiplicat de referents i signes d'identitat de Miguel Ángel Villarino (Zamora, 1959) estan presents en la magnífica obra *Laberint i Vanitas o de la memòria futura*, que té el pes de l'avantguarda clàssica, filtrada pels signes propis de l'autor com ara gargots, traços, capes de color, reticles, i les siluetes del caçador o la calavera.

Finalment, i per unanimitat, l'obra guanyadora ha sigut *Black Tide* de Josep Tornero (Manisses, 1973), qui amb aquest premi ratifica una trajectòria que acumula reconeixements, premis i exposicions. Doctor en Belles arts per la Universitat de Múrcia, docent del Màster de Producció i Gestió artística, actualment gaudeix de la prestigiosa Beca Velázquez a Madrid, on continua la seua indagació per la llum i el moviment en una pintura dominada pel blanc i negre. En les últimes edicions, les seues obres han sigut finalistes del premi, en el qual hem sigut testimonis de la seua evolució: de l'hiperrealisme dels seus teixits suspesos en l'aire a la distorsió de les figures blanques que semblen diluir-se en la foscor de les escenes. Hui per fi la col·lecció de l'Ajuntament es nodreix d'una de les seues obres i som partícips del seu món tenebrista, fascinant i pertorbador al mateix temps.

Alejandro Villar Torres
Universitat de València

**XXVI PREMI DE PINTURA
<<CIUTAT D'ALGEMESÍ>>**

Catàleg d'obres finalistes

PRIMER PREMI

JOSEP TORNERO

Black Tide, oli sobre llenç, 190 x 190 cm

ACCÈSSIT

MIGUEL ÀNGEL VILLARINO

Laberint i vântias o de la memòria futura, acrílic sobre llenç, 130 x 162 cm

ACCÈSSIT

KEKE VILABELDA

S/T, De la sèrie Cracking Layers, ciment, algeps i tinta sobre fusta, 180 x 120 cm

ACCÈSSIT

JESÚS TEJERO

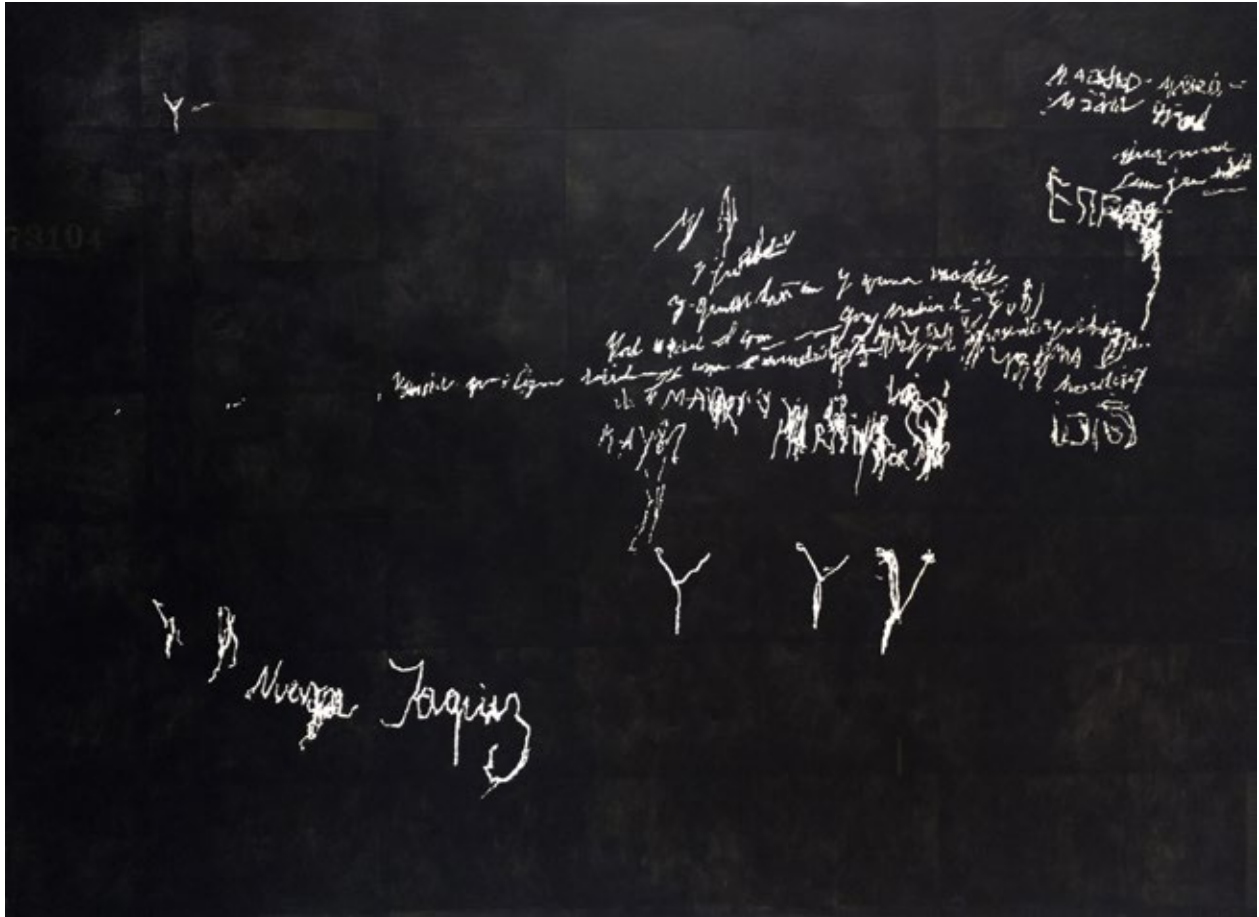
S/T, Una deconstrucció publicitària que crea una nova imatge que barreja l'anatomia i allò oníric, oli sobre llenç, 130 x 100 cm

FERNANDO JIMÉNEZ *Resiliente 29*, acrílic, grafit i pa de coure, 162 x 100 cm

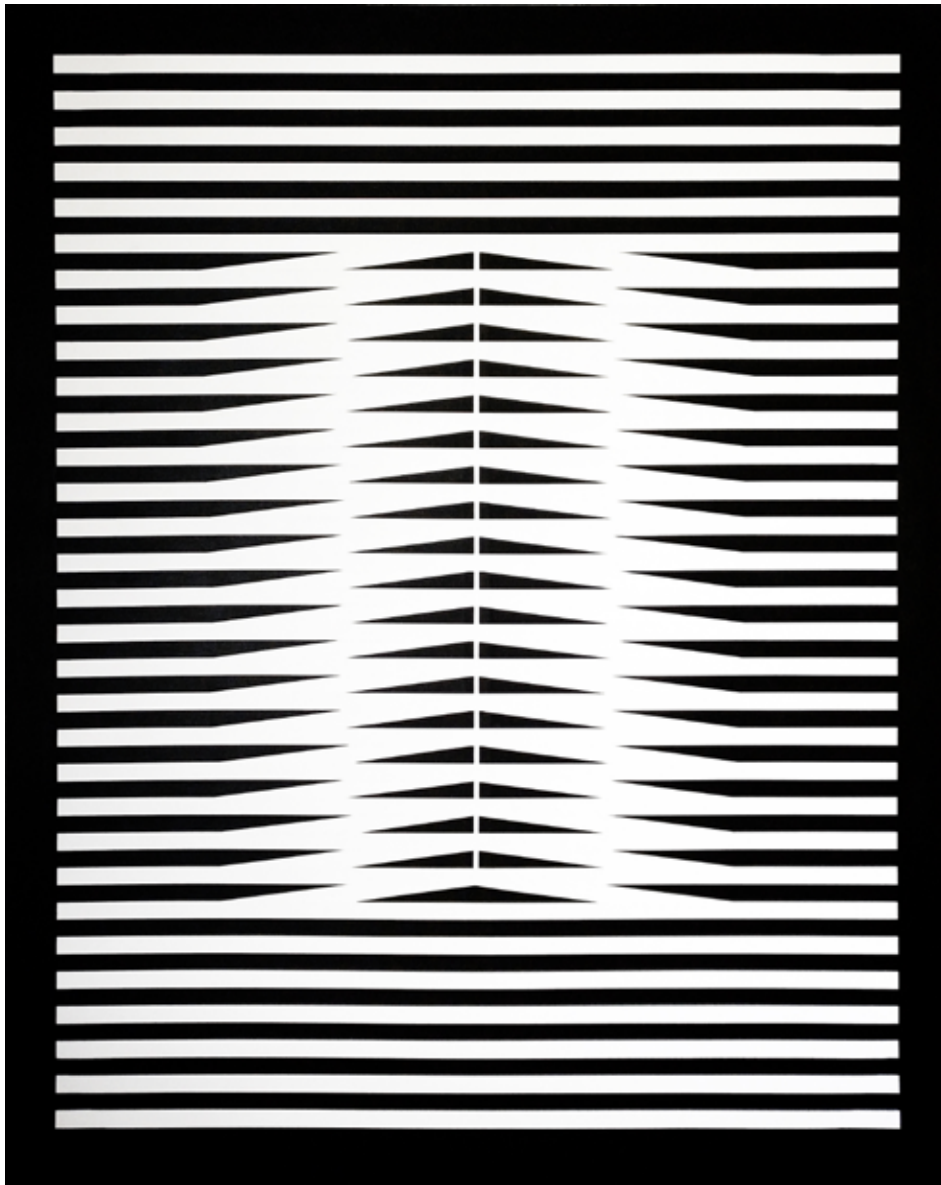

MELCHOR BALSERA *Lazarus*, esmalt sintètic sobre capes de malla metàl·lica, 150 x 150 cm

MIGUEL ÀNGEL MAESTRE

Escrits desde el silenci, núm.9, acrílic sobre llenç, 200 x 150 cm

MIGUEL HERNÁNDEZ

Eco XV, acrílic sobre tela, 162 x 130 cm

VICENTE GÓMEZ

Horitzó de límits, acrílic sobre llenç, 150 x 150 cm

ÁNGEL CELADA

Punt d'inflexió, mixta sobre fusta, 170 x 140 cm

TOMÁS PARIENTE

Strips after Richter 10, acrílic sobre fusta, 130 x 130 cm

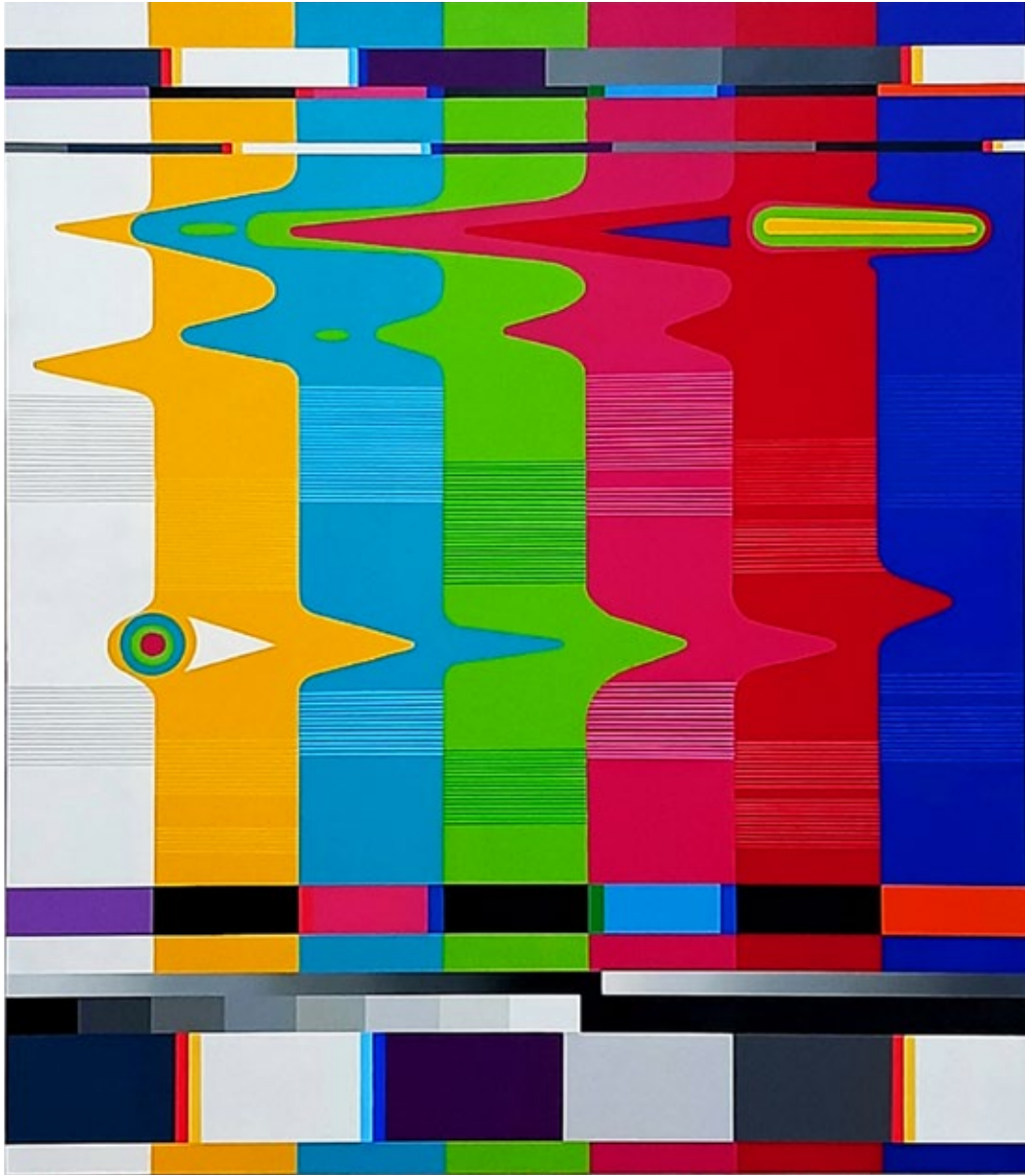
ANA SÁNCHEZ

Reinici, oli sobre fusta, 120 x 180 cm

JOSÉ MARÍA SÁNCHEZ

Greenhouse, acuarela sobre paper, 160 x 116 cm

MANEL IZQUIERDO

No signalfound, acrílic i esprai sobre fusta entelada, 150 x 120 cm

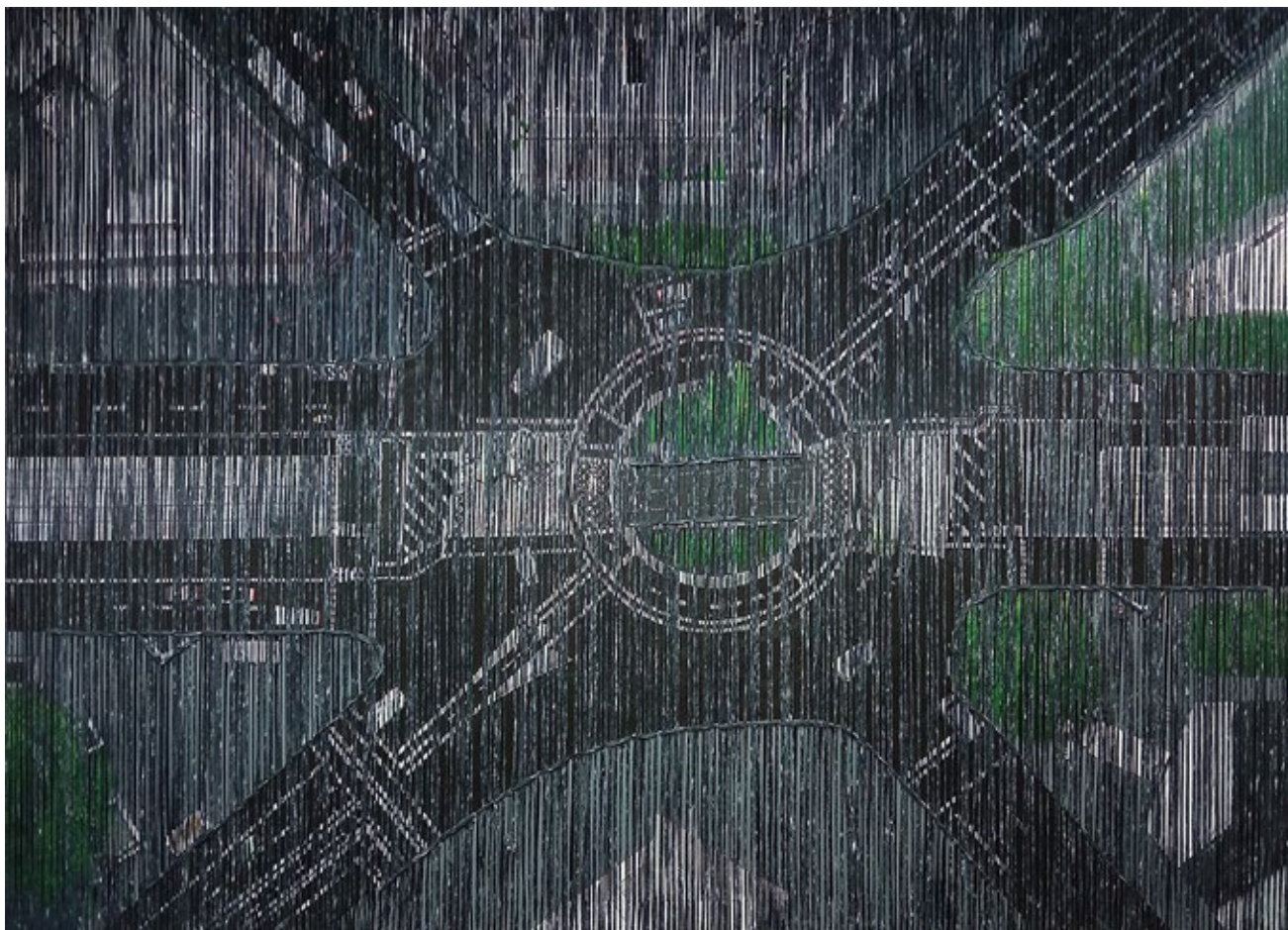
RAFAEL DE CORRAL

Resiliència II, acrílic i gel sobre fusta, 130 x 195 cm

JORGE LLOPIS

El límit de la percepció, tinta a l'oli, grafit i resina epoxi sobre fusta, 100 x 180 cm

MARLÉN RAMOS

Enrenou urbà, acrílic sobre llenç i cintes de cotó, 128 x 181 cm

TOMÁS SIVERA

Salt a la llibertat, tècnica mixta sobre fusta, 150 x 180 cm

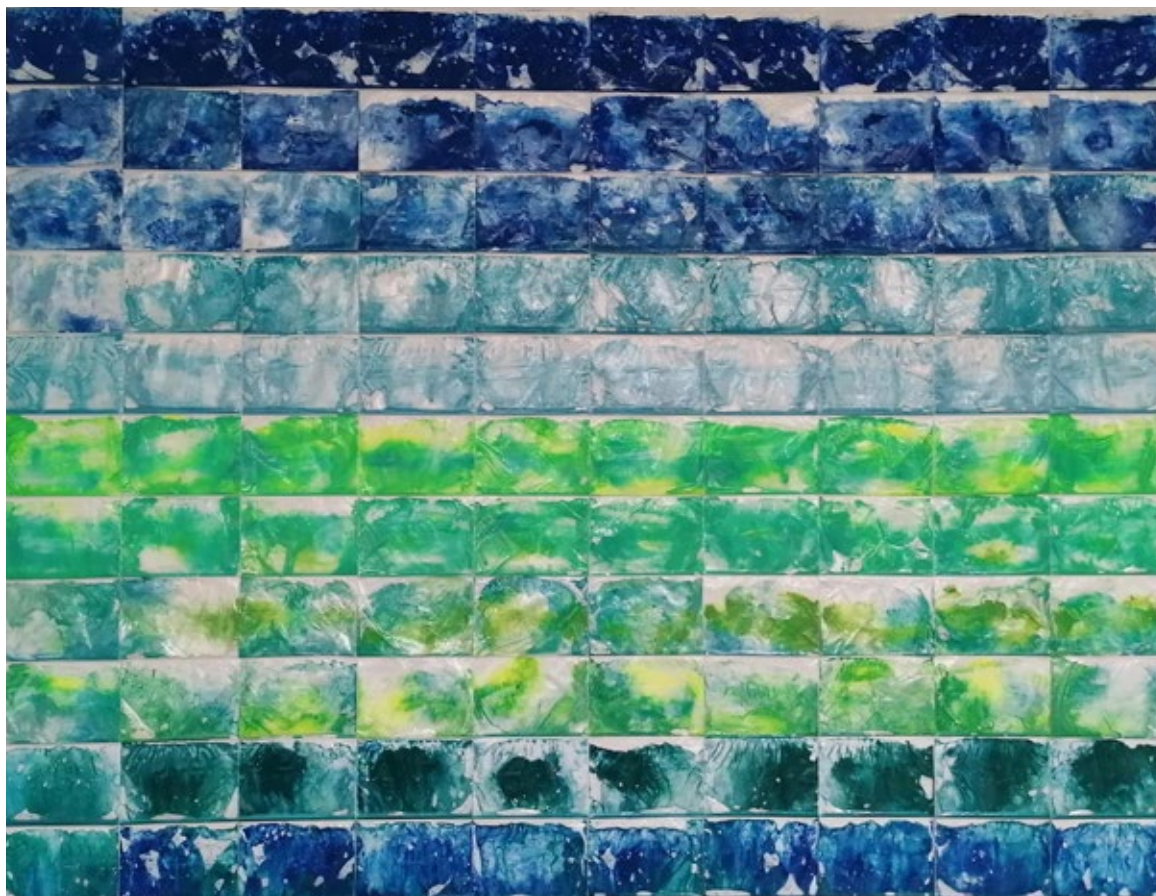

CRISTINA GAMÓN *Umbrals*, tècnica mixta sobre metacrilat, 180 x 180 cm

PEDRO JOSÉ HERNÁNDEZ

Infern esmenat, oli sobre llenç, 130 x 170 cm

FORNER. JUGADOR DE PINTURA

CT.2001, pintura confinada en bossetes, 165 x 190 cm

MARIA CARBONELL

Bariloche, oli i esprai sobre Ili, 180 x 180 cm

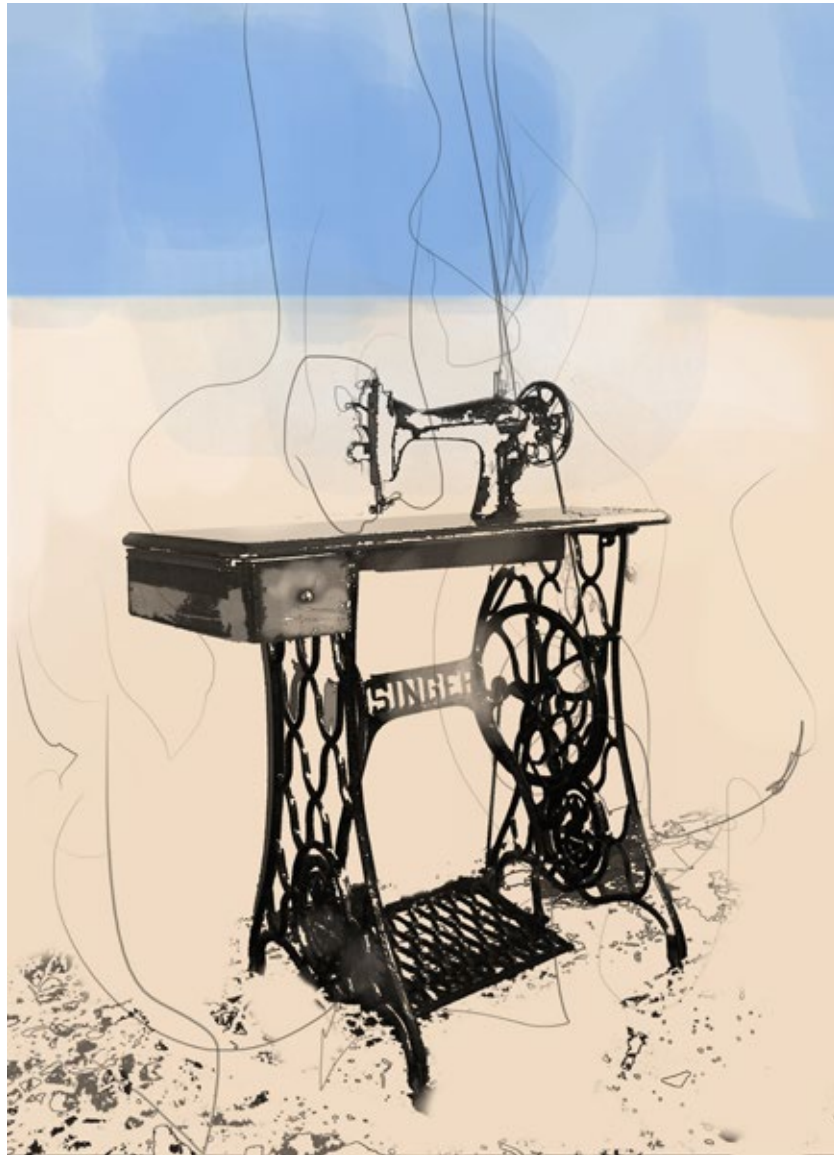
FRANCISCO SALAS

Até, oli sobre fusta, 100 x 100 cm

ROSANA MARTOS

Anònimes submergides XVII, acrílic sobre llenç, 150 x 150 cm

LUCÍA HERVÁS

Màquina, mixta sobre fusta, 150 x 100 cm

TONI ROIG

Flash of light in the house, acrílic sobre fusta, 130 x 162 cm

JOSÉ LUIS ORTEGA

Primavera grisa, mixta sobre fusta i paper de seda i resina epoxi, 122 x 103 cm

PERCEVAL GRAELLS

Cosint ferides II, tècnica mixta sobre llenç, 170 x 170 cm

CARLOS HERRÁIZ

No als teus ulls, a la teua mirada li corren llàgrimes, mixta sobre llenç, 170 x 140 cm

PEDRO PABLO CUADRA

Cita en la perruqueria d'Apol·lo, oli sobre llenç, 160 x 200 cm

LUIS MIGUEL GÓMEZ

Aylena conversant amb Magrite, oli sobre fusta, 120 x 150 cm

AHORA MAS QUE NUNCA

Marta Trenzano.Alcaldesa de Algemesí

En estos meses hemos tenido que hacer frente a situaciones terribles de la manera más eficaz y tajante posible, intentando que la nueva normalidad se mantuviera en un nuestra Sala de Exposiciones, como un espacio seguro atendiendo a las normativas. Por eso, nuestro Premio de Pintura ha sido organizado y hemos tenido la ocasión de apoyar al arte contemporáneo un año más, dando lugar a una magnífica exposición de las obras finalistas. Una oportunidad única para disfrutar de las tendencias más significativas de la pintura actual.

Un jurado de lujo ha sido el encargado de seleccionar 31 obras que se presentan en este catálogo y en el montaje de una exposición, temporalmente cerrada por los coletazos crueles de esta tercera ola, que nos ha obligado a pulsar el “pause” en el relato continuo de la programación de nuestra sala.

Todo está preparado, con las obras ubicadas en su lugar preciso, en armonía con el conjunto, a la espera de que este virus se aplaque y podamos volver a abrir nuestro espacio dedicado a las artes visuales, que se ha ganado por derecho propio un lugar destacado en el circuito expositivo de la Comunidad Valenciana.

XXVI ediciones ha cumplido nuestro certamen y lo ha hecho con esfuerzo, dedicación y cariño de nuestro equipo de Cultura que sigue apostando para que Algemesí sea sinónimo de Patrimonio Inmaterial y Cultura Contemporánea, con mayúsculas. Estamos convencidos que el carácter democrático y progresista de una ciudad se mide por su apoyo a la Cultura que integra múltiples formas de expresión, desde el compromiso a la conservación y difusión de sus tradiciones, al papel activo en el desarrollo de la creación y las artes contemporáneas

Por ello, ahora más que nunca, es el momento de dar la talla y, tras el paréntesis que esta situación nos obliga, volver a visitar nuestros espacios culturales. Y lo haremos con nuestras mascarillas, manteniendo la distancia de seguridad, con la toma de temperatura en su acceso y con el límite de aforo. Cumpliremos con todo para disfrutar de esta extraordinaria exposición que se resume en esta publicación.

Quiero dar las gracias a los casi 300 artistas que han presentado sus obras, a los miembros del jurado, al equipo de Cultura y mi enhorabuena a los 31 finalistas, a los 3 accésits y al ganador, Josep Tornero. Con vosotros queda claro que el arte es una de las vías más efectivas para reflejar el espíritu de cada tiempo y combatir los trompazos y cambios. Ahora más que nunca.

ARTE Y RESISTENCIA EN TIEMPOS DE PANDEMIA

Pere Blanco.Concejal de Cultura

De las muchas anécdotas que hemos vivido en la vida de nuestro premio de pintura, esta XXVI edición es una de las más especiales por las agrias circunstancias que estamos viviendo, que se ensañan de manera especial con la Cultura y el arte. Es la primer edición convocada en estado de alarma, con las consecuencias de una pandemia que desemboca en una tercera ola, agresiva y cruel.

En ese contexto la Cultura de Algemesí se ha mantenido implacable, a pie de cañón, manteniendo la actividad expositiva de nuestra Sala de Exposiciones, un espacio seguro con todas las medidas de prevención necesarias para cumplir con nuestra cita con el arte contemporáneo. Paradójicamente y como situación, la XXVI edición del Premio de Pintura ha batido record de obras presentadas en su fase online rozando las 300 candidaturas.

El jurado de esta edición -constituido por los artistas Esteve Adam, Rafael Armengol y José María Yturralde, reciente galardonado con el Premio Nacional de Bellas Artes, y las profesoras de Universidad y críticas de arte, Pilar Tébar e Isabel Tejeda- han tenido la ardua tarea de seleccionar 31 obras para ser examinadas en Sala. De ellas normalmente sólo 20 son finalistas para su exposición, pero este año, de manera excepcional y para tomar energía de la belleza y talento, el jurado decidió de manera unánime que las 31 pasaran directamente a ser finalistas, por derecho propio, por su calidad y originalidad, y premiar además el esfuerzo de los artistas en enviar sus obras a Algemesí en una contexto tan crítico para las industrias culturales.

Así que gozamos de una exposición que se sale de los criterios museográficos habituales e nuestro espacio, pero esa alteración es compensada por la presencia rotunda de las obras que encuentran su magnífico lugar. Y lo logran a partir de la combinación de formatos, buscando contrastes entre los negros dominantes en el conjunto de tonalidades de las obras y los brotes cromáticos de colores puros en algunas de ellas, con nos dan ese contrapunto necesario en el equilibrio buscado, confirman el lema *arte y resistencia en tiempos de pandemia*.

BREVE HISTORIA DEL PREMIO DE PINTURA “CIUTAT D’ALGEMESÍ”

La historia del premio de pintura de Algemesí está estrechamente unida a la conquista de la libertad y afianzamiento de la democracia en nuestra ciudad después de la transición. En 1980 se convoca la primera edición del Certamen Nacional de Pintura “Ciutat d’Algemesí”, impulsado por el círculo artístico de Algemesí, liderado por Leonardo Borrás, que tenía varios objetivos: respaldar la creación contemporánea, como hicieron varios ayuntamientos de La Ribera para consolidar el carácter progresista de los gobiernos municipales, subrayar el peso de la pintura en la educación estética de la ciudadanía y su papel en el desarrollo de la cultura, al tiempo que se iba generando una colección pública de arte.

Esa primera etapa del certamen duró hasta 1987 y fueron premiados nombres tan significativos de la pintura valenciana como Adriá Pina, Enric Solbes, Enric Banyuls, Esteve Adam, Pellicer Pla o Silvia Castell, entre otros. Tras un paréntesis de casi 15 años, en 2003 comenzó la segunda etapa de vida- que he tenido el honor de coordinar- y en la que nuestro premio adquiere una proyección europea, bajo el título Premio de Pintura “Ciutat d’Algemesí” y que se ha consolidado como uno de las convocatorias de pintura más importante a nivel estatal. Este año ha cumplido su XXVI edición consiguiendo batir records de participación a pesar de la agria situación que viven las artes y la cultura en estos tiempos de pandemia.

En esta segunda etapa Algemesí ha premiado, entre otras, las obras de Pérez Esteban, Juan Vilches, Sergio Luna, Miguel García Cano, Oliver Johnson, Juan Cuéllar, Mónica Dixon, Pablo Bellot, Moisés Mahiques, David Pellicer, Javier Palacios, Salvador Ribes, Pedro Peña, Tomás Mendoza, Joan Martínez, Álex Marco y, en esta edición, Josep Tornero.

Un repertorio de identidades propias en la creación contemporánea, de tendencias en concepto y forma de la pintura distintas, de trayectorias dispares, pero de calidad sólida y presencia en el circuito del arte. Para muchos el premio fue un estímulo, un impulso en su carrera, para otros el reconocimiento a su esfuerzo y talento, como un preciado peldaño en la escalada de méritos de su vida.

Pero no sólo ellos, todos las artistas que se han presentado en estas XXVI ediciones de nuestro premio, todos los finalistas que han formado parte de las exposiciones con las que cada año abrimos nuestro programa de Cultura, todos ellos, forman parte del relato de la historia del premio de nuestra ciudad y han contribuido a que Algemesí sea, además de Patrimonio de la Humanidad, sinónimo de arte y cultura contemporánea.

Pero sin duda, el reconocimiento de nuestro premio en los circuitos del arte se debe al prestigio de los miembros del jurado, garantía de objetividad y buen criterio, que cada año se han ido renovando con nombres icónicos de la pintura, la crítica de arte o de la gestión museográfica. Con el apoyo constante de Josep Esteve Adam, hemos podido traer a Algemesí artistas de la talla de Antonio López, Joan Genovés, Joaquín Michavila, Rafael Armengol, Eugenio Ampudia, José María Yturralde, OukaLeele, EmparCubells, Natividad Navalón, José Manuel Ciria, Darío Basso entre otras grandes figuras del arte contemporáneo. Así como críticos y gestores de museos como Juan Manuel Bonet, José Miguel Cortés, Fernando Castro Flórez, Román de la Calle, Felipe Garín, José Luís Pérez Pont, Ángela Montesinos, Pilar Tébar, Isabel Tejeda, Ester Alba o Marisol Salanova.

Gracias a ellos, Algemesí cuenta en la actualidad con una colección museográfica pública de primer orden, propia de una ciudad que ha crecido en valores democráticos, en diversidad, igualdad y en proyección internacional a través de su Cultura, al tiempo que lo hacía su Premio de Pintura.

CRÓNICA Y CRÍTICA DEL XXVI PREMI PINTURA “CIUTAT D’ALGEMESÍ”

El jurado de nuestra XXVI edición –compuesto por los artistas Esteve Adam, Rafael Armengol y José María Yturralde, reciente galardonado con el Premio Nacional de Bellas Artes, y las profesoras de Universidad y críticas de arte, Pilar Tébar e Isabel Tejeda- decidió de manera unánime que, como medida extraordinaria en estos tiempos de lucha y esfuerzo del arte contra las consecuencias de la pandemia, las 31 obras preseleccionadas de manera telemáticas fueran consideradas como finalistas y expuestas de manera

conjunta. Nunca la sala lució con tanta rotundidad, habilitando nuevas perspectivas, puntos de visión inéditos a tres alturas que nos permite plantear un itinerario visual integrado y coherente a través de la planta baja, con pinturas colgadas a doble nivel altos paños de los laterales y que se completa con la segunda planta o altillo Allí habitan las preciadas obras de las que emana este relato sobre 31 artistas que ya forman parte de la historia de este premio en una edición tan sentida e inolvidable.

Pasear por la sala es encontrarnos con 31 formas exquisitas de declinar la pintura en términos abstractos o de concreción figurativa, que demuestran la vigencia de la pintura en el contexto de las artes visuales contemporáneas. Sus posibilidades de expansión o recerca son múltiples, acordes a la personalidad y a las líneas de investigación de sus autores, trazando caminos tangentes o yuxtapuestos pero que convergen en la constatación de la pintura como lenguaje universal.

Una primera ojeada al conjunto nos basta para recibir un mensaje de contención, de economía de medios e los autores para expresar con sutileza la aridez de nuestra actualidad, tiempo de dolor e incertidumbre que se plasma en un elegante y silencioso negro dominante, en las tonalidades oscuras, verdes, pardas o grises, con contrapuntos de algún vigor cromático o fundido en blanco.

Empezamos por la impactante y refinada prestancia clásica de *Resiliente*, un rostro agrietado de Venus sobre fondo negro con el que Fernando Jiménez nos lleva al siempre emocionante juego del *d'après*, trayéndonos la autoridad de lo clásico al debate de la estética contemporánea. Junto a ella, le geometría *Op Art* en blanco y negro del *Eco XV* de Miguel Hernández, cuyas perfectas franjas horizontales nos dirigen hacia una luz tubular central, casi mágica, como una puerta a hacia otra dimensión de abstracción geométrica ¿quizás la esperanza?. Unas líneas que en la obra *Horitzó de límits* de Vicent Gómez van adquiriendo un movimiento progresivo, un latido dibujístico, estratigráfico y sorpresivo que nos lleva de la objetividad de las franjas negras a la emoción de la vida. La mirada es el eje vertebrador del *Lázarus* de Melchor Balsera: de la oscuridad emerge un expresivo rostro -con un gesto de retorcimiento y dolor-a partir de las retículas de distintas capas superpuestas de malla metálica. El rostro no está, sólo se genera en nuestra retina. Nuestro ojo también deambula por las texturas sugerentes de un telón de fondo en negro de sentimientos en *Escrits des del silenci* de Miguel Ángel Maestre, de donde surgen, a partir de la técnicas de reservas, las letras blancas, que una vez fueron escritas por su padre, enfermo de Alzheimer, tratando de retar al olvido. Una abstracción rica, derivada del cubismo sintético, nos trae Ángel Celada que integra líneas, fragmentos, símbolos, collage, geometría, pero también texturas en armonía cromática de grises y rosas.

En *Strips after Richter 10* de Tomás Pariente es una sucesión de líneas de colores puros sobre listones de madera que crea un efecto de vibración y movimiento en función de la posición del espectador. De nuevo la mirada es protagonista de fenómeno pictórico. En esa dinámica de apuesta por el efecto óptico está *No signalfound* de Manel Izquierdo, una distorsión de los colores luz de la imagen analógica trasladada al acrílico sobre madera. Y seguimos para dar con *El Salto a la Libertad* de Tomás Sivera, un perfecto impulso hacia atrás del cuerpo, creado a partir de técnicas mixtas que integran la pintura, el humo y lacas que nos anima al cambio, a la valentía y al riesgo.

Con él saltamos a la nueva dimensión del paisaje en la pintura contemporánea que abrimos con la configuración purista, casi metafísica, de la huerta valenciana de Toni Roig. Su *Flash in the night* integra las líneas geométricas de la arquitectura rural y los ejes de simetría marcados por la luz en la oscuridad. La perspectiva es el centro de investigación de Rafael de Corral que, en *Resiliencia II*, altera el punto de vista del espectador con una arquitectura de cemento que se abre al cielo, permitiendo unos matices cromáticos verdes, azules y grises que introducen el gesto en la racionalidad dominante.

Ese ritmo de colores oscuros lo observamos también en el *Ajetreo urbano* de Marlén Ramos, una cartografía de calles y avenidas entorno a una glorieta central, compuesta a partir de acrílico y cintas de algodón, que convierten el lienzo en una metáfora visual del tejido urbano. En cambio, Cristina Gamón se adentra en *Umbrals* la indefinición de una imagen celular, microscópica o subacuática, usando el rastro del movimiento del pigmento sobre el metacrilato. El juego óptico continúa permitiendo ver la estructura del bastidor en su parte superior retándonos a descubrir si es realidad o simulacro.

Jorge Llopis continúa este dilema con *El límite de la percepción* confiando en nuestro ojo a la hora de ver un paisaje sinuoso de colinas y montículos orográficos en blanco y negro en los arrebatados trazos indefinidos de tinta, óleo, grafito y resina. Por su parte,

José María Sánchez hace lo propio en *Greenhouse* con la acuarela como técnica decisiva para jugar entre las pinceladas translúcidas de verdes, grises y pardos que sugieren un paisaje natural de tierra y agua sobre el blanco manchado del papel. Una vuelta de tuerca hacia el informalismo gestual, rico en texturas y machas lo encontramos en la *Primavera gris* de José Luís Ortega que consigue un rico efecto matérico a partir de la conjugación del gris, negro y verde sobre madera y papel de seda.

El paisaje fragmentado emerge sin tapujos en Reinicio de Ana Sánchez que, con las pinceladas de verde, gris y blanco, recrea el efecto vibrátil y sonoro de unas ramas y cañas surcadas por el curso de un pequeño riachuelo, como si después del silencio se “reiniciara” la vida. La naturaleza parece conquistar – aparentemente – el realismo perfecto, tan fotográfico como inquietante, en el *Infierno enmendado* de Pedro José Hernández. Imagen dual de contrastes, en una búsqueda de similitud y deferencias, de repetición y reflejo de un paisaje entre la ilusión y la verdad. En ese camino nos encontramos a *Ayala conversando con Magritte* de Luis Miguel Gómez un paisaje dentro del paisaje, en el que el presente, subrayado por la presencia de la figura de la pintora, interactúa con el pasado conjugando el surrealismo de Magritte con un nuevo realismo mágico. La figuración prosigue en la ironía visual de *Cita en la peluquería de apolo* de Pedro Pablo Cuadra, una perfecta imagen pintada en óleo procedente de la fotografía y los media en blanco y negro, remitiéndonos a la sociedad de consumo y a la carrera espacial en la Guerra Fría. Un giro hacia el efecto digital lo ejerce Rosana Martos en sus *Anónimas sumergidas XVII*, que traslada al acrílico sobre lienzo los efectos de una inspiradora imagen subacuática que desprende la reivindicación de la mujer que lucha y emerge del agua. En ese contexto feminista encontramos la *Máquina* de Lucía Hervás que trabaja el tema de la mujer y la memoria, en una composición de tintas planas e hilos que unen emociones, hechos y realidades. El cuerpo de la mujer como arma de lucha y protesta es el tema de *Bariloche* de María Carbonell, que va más allá del desnudo en sus composiciones que combinan el realismo de procedencia fotográfica y los toques de spray que aportan el carácter urbano al paisaje nevado desconcertante. El eco de la tradición clásica del desnudo se manifiesta en *Até* de Francisco Salas que aporta sus rasgos dibujísticos y transparencias al perfil del pecho desnudo de la mujer, sobre fondo pardo en un fructífero juego de luces.

Tomamos el *CT2001* de Juan Carlos Forner, Jugador de pintura, como un paréntesis conceptual entre la pintura y la acción performativa, al confinar el pigmento en bolsas de plástico. Su disposición ritmada conforma una composición que evoluciona en tonalidades azules y verdes, cuyos grumos y claros generan matices traslucidos que evocan paisajes.

La abstracción gestual y expresiva pura nos llega de la mano de Perceval Graells y Carlos Herráiz. La primera es una sinfonía en blanco y gris de pinceladas gruesas sobre veladuras rotas por el rojo de los hijos de algodón cosido, justificadas temáticamente bajo el título *Cosintferides II*. Mientras tanto la evocación poética del segundo se adentra en la oscuridad a través de capas superpuestas de texturas en blanco, que emergen de manera tenebrista de un fondo de emoción en *No a tus ojos, a tu mirada le corren lágrimas*. Ambos, impactantes y profundos.

Ha sido éste un viaje propuesto por el jurado a través de abstracciones, expresionismos, geometrías, juegos ópticos, realismos, reformulaciones del paisaje, de la tradición y de la imagen fotográfica y, como no, con la presencia de la reivindicación de la mujer en el arte.

Una valoración especial entre las 31 obras finalistas han merecido los accésits de esta edición que se concretan en tres líneas distintas y sólidas de investigación de tres grandes artistas. Empezamos por *S/T, Una deconstrucción publicitaria que crea una nueva imagen que mezcla la antonmía y lo onírico*. Es la imagen fragmentada e híbrida de Jesús Tejero (Madrid, 1973) que como su título indica parece descomponer referentes de lo publicitario para emerger en una realidad recompuesta de trozos de pintura rutilante y de significados nuevos.

La rugosidad del muro, de la pared áspera del cemento es el medio artístico creado por Keke Vilabelda (Valencia, 1986), en la que la argamasa deja de ser soporte para convertirse en obra en sí. La irregularidad que se integra con el yeso y las tintas tan efectivas en *Crackinglayers*, que trascienden la plasticidad al evocar fragmentos de muros urbanos, historias superpuestas de realidades en capas y manchas.

La multiplicidad de referentes y signos de identidad de Miguel Ángel Villarino (Zamora, 1959) están presentes en la magnífica obra *Laberinto y Vanitas* o de la memoria futura, que tiene el peso de la vanguardia clásica, filtrada por los signos propios del autor como garabatos, trazos, capas de color, retículas, las siluetas del cazador o la calavera.

Finalmente, y por unanimidad la obra ganadora ha sido *Black Tide* de Josep Tornero (Manisses, 1973) que con este premio ratifica una trayectoria que acumula reconocimientos, premios y exposiciones. Doctor en Bellas Artes por la Universidad de Murcia, docente del Máster de Producción y Gestión artística, actualmente disfruta de la prestigiosa Beca Velázquez en Madrid desde donde continúa su indagación por la luz y el movimiento en una pintura dominada por el blanco y negro. En las últimas ediciones sus obras han sido finalistas de nuestro certamen y en el que hemos sido testigos de su evolución: del hiperrealismo de sus tejidos suspendidos en el aire a la distorsión de las figuras blancas que parecen diluirse en la oscuridad de las escenas. Hoy por fin la colección del Ayuntamiento se nutre de una de sus obras y somos partícipes de su mundo tenebrista, fascinante y perturbador al mismo tiempo.

Alejandro Villar Torres
Universidad de Valencia

Rafael Armengol, Jose María Yturralde, Isabel Tejada, Pilar Tebar, Alex Villar, Esteve Adam i Pere Blanco amb l'obra guardonada del I Premi de Pintura, de l'artista Josep Tornero.

Disposició de les obres en la Sala d'Exposicions Municipal d' Algemesí.

Sala d'Exposicions Municipal
Casino - Lliberal
C/ Muntanya, 24 - 46680 Algemesí
exposicions@algemesi.net

ALGEMESÍ
Cultura

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA
Àrea de Cultura

 sarc
servei d'assistència
i recursos culturals